

Congres van het jeugdwelzijnswerk

21 november 2019

Welkom bij

Workshop 5: Woonnood bij Jongeren

Betonne Jeugd strijdt tegen dak- en thuisloosheid bij jongeren

Uit De Marge
vzw

Betonne Jeugd vzw sinds 2003

Betonne Jeugd in cijfers

- 3 X per week instuif
- 8 X per jaar op weekend
- 1 X per jaar op kamp
- Gemiddeld 25 jongeren per instuif
- 50 verschillende jongeren per week
- 150 verschillende jongeren per jaar
- Meer dan 500 verschillende jongeren sinds het begin

5 belangrijke methodieken van Betonne Jeugd

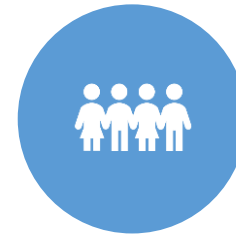
PRESENTIE

EMPOWERMENT

THUISBASIS

JONGEREN HELPEN
JONGEREN

STRUCTUREEL
WERKEN

Betonne Jeugd geeft dak- en thuisloze jongeren een stem

2018

**burger
begroting**

Wat voorafging

- **2016**

- Drie jongeren van Betonne Jeugd waren dak- of thuisloos
  - Ze vonden opvang binnen hun eigen netwerk (sofasurfen).

- **2017**

- Januari: we gaan op weekend met 17 jongeren, 11 jongeren zijn dak- of thuisloos geweest!
- 17 dakloze jongeren vinden de weg naar Betonne Jeugd
- Jongeren van Betonne Jeugd verblijven in daklozenshelters

Van probleem ...

Jongeren bleven hangen na de werking met hun rugzak, dan pas vroegen ze of ze wisten waar ze konden gaan om te slapen.

Jongeren bleven logeren bij andere jongeren die het ook moeilijk hadden.

Jongeren verbleven in de noodopvang voor daklozen.

Jongeren hadden veel dringende hulpvragen.

Dakloze jongeren voelden zich geen jongeren meer.

De jongeren gaven zichzelf de schuld van hun situatie.

... naar project

Luisteren naar de verschillende verhalen en vragen van dak- en thuisloze jongeren.

De jongeren voelden zich even terug jongere op Betonne Jeugd.

Samen nadenken met de dak- en thuisloze jongeren van Betonne Jeugd. Wat kan Betonne Jeugd doen?

De jongeren willen iets aan hun situatie doen.

Werkers en jongeren van Betonne Jeugd bedenken het project: Betonne Jeugd geeft dak- en thuisloze jongeren een stem.

Het project: Hoe

Partners zoeken die met dak- en thuisloze (jongeren) werken.

Outreaching werken om andere dak- en thuisloze jongeren naar Betonnie Jeugd te leiden en vindplaatsen zoeken.

Start vergadering met partners uit het dak- en thuislozenzorg en het jeugdwelzijnswerk.

Project bekendmaken bij dak- en thuisloze jongeren en hun netwerk.

Actief aanwezig zijn en luisteren bij deze groep terwijl ze deelnemen aan Betonnie Jeugd-activiteiten.

Luisteren naar hun verhalen.

Beleidsaanbevelingen opmaken en presenteren op onze studiedag.

Jonge daklozen

Het afgelopen jaar komen steeds meer jonge daklozen over de vloer bij Betonnie Jeugd. Deze jongeren kunnen niet anders dan heel de dag op straat rond hangen en te overnachten in een daklozenopvang, het station of ergens op straat. 1 jaar na Jordy, de dakloze jongen die ondanks van ontbering in een tentje in Gent, licht er nog niet veel veranderd te zijn...

Het is goed dat deze jongeren hun weg hebben gevonden naar het warme nest van Betonnie Jeugd. Bij ons vinden ze ondersteuning, vriendschap, vrijheid en kuffie. Ze vergeen voor even hun dakloosheid. Maar ook onze werking stuit an den geen zij opzoek naar een slaapplek.

Samen willen wij hier iets aan doen!

1,1 jaar na Jordy, de dakloze jongen die ondanks van ontbering in een tentje in Gent, licht er nog niet veel veranderd te zijn...

Wij willen iets aan doen geven!

Samen zoeken wij naar mogelijke structurele oplossingen. Deze ongewoonlijke situatie mag niet zomaar ongehoord voorbijgaan. Hier moet iets aan gedaan worden!

Hier moet iets aan gedaan worden!

Deze jongeren hebben een specifieke problematiek en hebben ondersteuning nodig. Betonnie Jeugd wil hen deze ondersteuning bieden.

Maar wij willen deze jongeren vooral een stem geven. Samen met hen ontzaken en deze problematiek en willen we dit aan de buitenwereld laten weten. Samen zoeken we naar mogelijke structurele oplossingen. Deze ongewoonlijke situatie mag niet zomaar ongehoord voorbijgaan. Hier moet iets aan gedaan worden!

Betonnie Jeugd?

Betonnie Jeugd is een werking voor jongeren die geen aansluiting vinden in het reguliere jeugdwerk, met een sterke focus op armoede. Betonnie Jeugd bestaat ondertussen al 15 jaar.

Betonnie Jeugd wil een gezin vormen voor jongeren tussen 10 en 20 jaar, buiten een thuisbasis.

We lachen 3 maal per week, we hangen, lachen, doen de afwas, amuseren ons en maken af en toe ruzie met ziele in een echt gezin.

De jongeren voelen zich goed in dit warme nest, kunnen er zichzelf zijn. Vanuit deze vertrouwensband komen problemen naar boven (bv. werkloosheid, gasten, ontdenk...). De jongeren kunnen rekenen op de nodige ondersteuning die ze kunnen vinden bij de jeugdwerkers maar vooral bij de andere jongeren van dit 'gezin'.

De jongeren kunnen rekenen op de nodige ondersteuning die ze kunnen vinden bij de jeugdwerkers maar vooral bij de andere jongeren van dit 'gezin'.

Het motto van Betonnie Jeugd is dan ook 'Jongeren helpen jongeren'!

long en dakloos?
Hoe doe je dit oplossen??

Betonnie Jeugd:
Sint-Andries plaats 25
2000 Antwerpen

Openings Uren:

- woensdag 13u - 20u
- vrijdag 17u - 22u
- zaterdag 13u - 20u

Betonnie Jeugd

Betonnie Jeugd

Geeft dakloos jongeren een stem!!!

Partners zoeken

- Mogelijke partners gezocht via de sociale kaart.
- Mogelijke partners via mail op de hoogte gebracht van het project.
- Flyers verspreid bij (mogelijke) partners.
- Lid geworden van het Straatoverleg.

Outreaching werken

- De projectwerker is langs de verschillende organisaties geweest die met dak- en thuislozen werken.
- De werker is een aantal keer mee in de opvang gaan slapen.
- De verschillende hangplaatsen zijn gekend. De projectwerker bezoekt deze regelmatig.
- Dak- en thuisloze jongeren worden aangesproken en leren de werker kennen.

Start vergadering

- 26 verschillende organisaties werden rond de tafel gebracht.
- Project wordt voorgesteld a.d.h.v. de mijlpalen.
- Samen nadenken over de acties van het project.
- Samen een SWOT-analyse maken.
- Nieuwe partnerschappen gevormd.
- Verslag SWOT-analyse naar aanwezige partners gestuurd.

Op zoek naar dak- en thuisloze jongeren

- Inloopcentra voor dak- en thuislozen werden regelmatig bezocht.
- Tweewekelijks pleintjes en hangplaatsen dak- en thuislozen bezocht.
- Project bekend bij toeleiding partners: Outreach, JAC+, Het Alternatief, daklozenopvangcentra, inloopcentra, ...
- Dak- en thuisloze jongeren van Betonne Jeugd brengen nieuwe dak- en thuisloze jongeren mee.

Verblijfplaats jongeren tijdens project

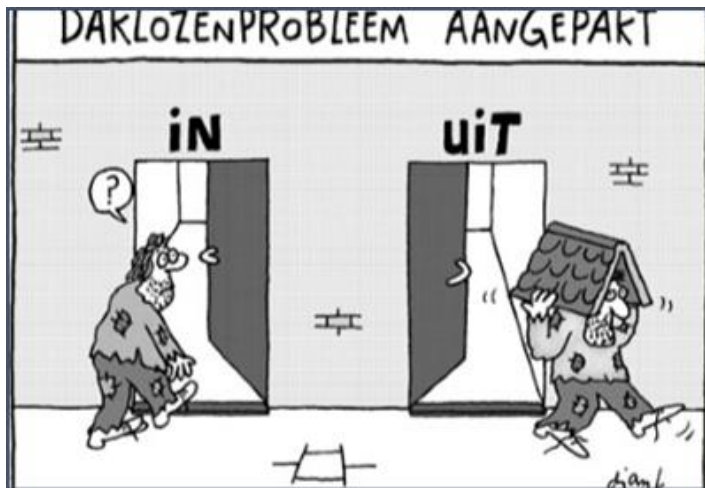
Aantal jongeren	Verblijfplaats	Zichtbaarheid voor de hulpverlening
9	Daklozencentra voor volwassenen	11
2	Daklozencentra voor jongeren	
9	Sofasurfers	15
1	Tent	
1	Kraakpand	
1	Kelder	
3	Precaire woonsituatie: tijdelijke oplossing of ongeschikt pand	

Buitenlands onderzoek (Clarke et al, 2016) : 'sofa surfing' veel meer dan gedacht

- Brits onderzoek om 'hidden homelessness' in kaart te brengen.
- Hoe? Survey via steekproef bij jongeren tussen 16 en 25 jaar.
- 26 % van alle jongeren hebben buiten geslapen of in onveilige situaties (auto, bus, tent).
- Deze aantallen bleken veel hoger dan ooit vastgesteld op basis van ander onderzoek.
- 20% deed aan 'sofa surfing' gedurende laatste jaar.
- Redenen voor 'sofa surfing': conflict met ouders of ouders die jongeren uit huis zetten.

Zoeken naar oplossingen

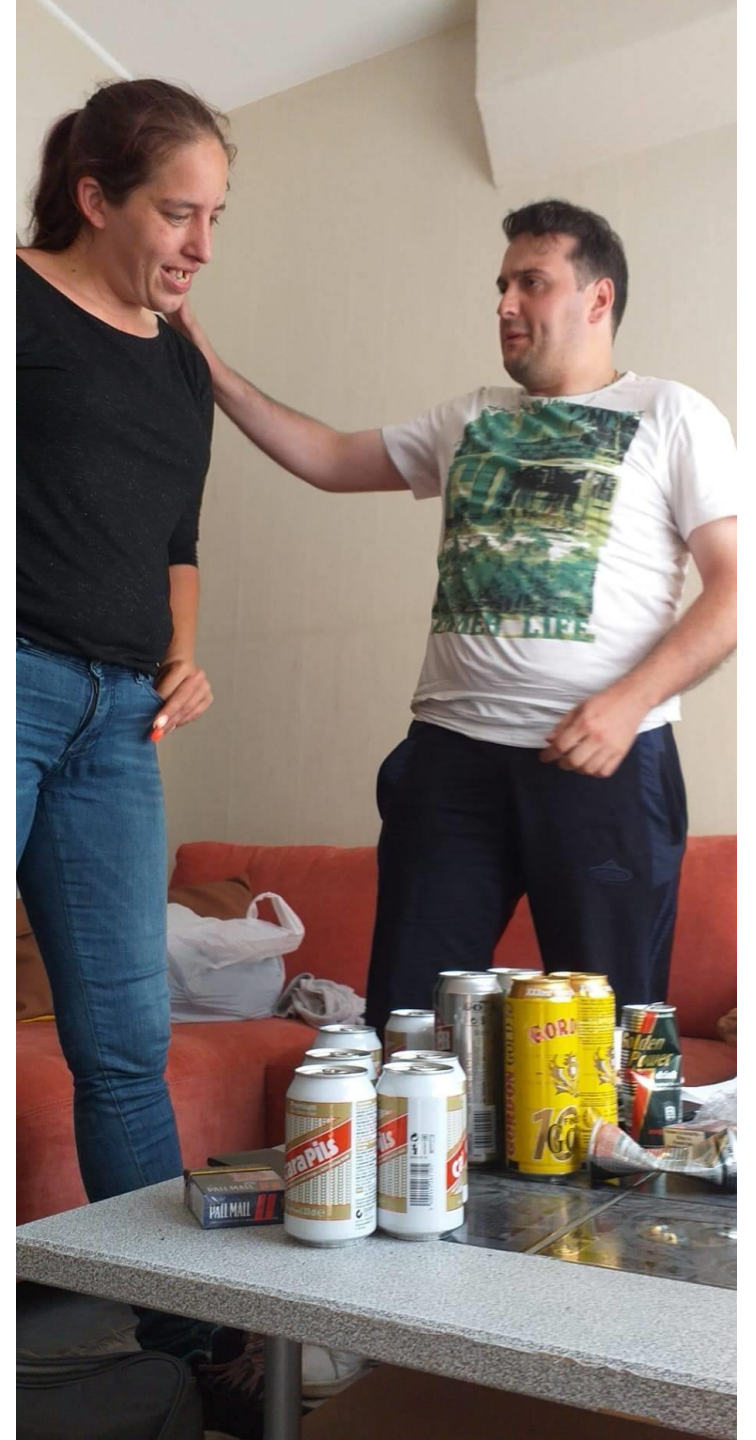

- Individuele en groepsmomenten met dak- en thuisloze jongeren.
- Dak- en thuisloze jongeren mee op weekends en op kamp.
- Samen met de jongeren opsommen waar het misloopt.
- Jongeren ondersteunen jongeren (hulpverlening, sofasurfen, ...).
- Samen nadenken over mogelijke oplossingen.
- Samen met Netwerk tegen Armoede beleidsaanbevelingen formuleren.
- Studiedag organiseren voor beleid en sociale partners.

Een eindproduct:

- 2018: studiedag:
  - Achterban meekrijgen
  - Media-aandacht
  - Uitverkochte zaal (120 pers)
  - Koen Hermans kwam spreken
  - Geluidsfragment
- 2019: Fictiefilm
  - 4 verhaallijnen
  - Sinan, onze regisseur
  - Een project met vallen en opstaan

En wat heeft dat dan allemaal met kruispuntdenken te maken?

Jonge dak- en thuislozen: probleemdefinitie bepaalt focus op risicofactoren en dus op interventie (advies Vlaamse Woonraad, 2016)

Oorzaak	Factor van kwetsbaarheid	Trigger
Structureel	Economische processen (armoede, werkloosheid)	Achterstal huur of hypotheek Uithuiszetting
	Processen op woningmarkt	Verlies van vaste verblijfplaats Verandering van woonplaats
	Sociale bescherming / welvaart	Nieuwkomers Wijziging verblijfsstatuut
	Immigratie, burgerschap	Beperkte toegang tot betaalbare huisvesting en sociale bescherming
Institutioneel	Tekort aan gepaste dienstverlening en gebrek aan samenwerking tussen bestaande diensten om tegemoet te komen aan zorg- of hulpvragen	Einde van ondersteuning of gebrek aan gepaste hulp
	Toewijzingsmechanismen	
	Verblijf in instelling (jeugdzorg, gevangenis, hospitalisatie,...)	Ontslag Verlies van woning tijdens verblijf in instelling
Relationeel	Familiale status	Verlaten ouderlijke woonst
	Relationele problemen (problemen met partner of andere gezinsleden)	Huishoudelijk geweld
Persoonlijk	Relatiebreuk (overlijden, echtscheiding)	Alleen wonen
	Arbeidsongeschikt, langdurige ziekte, mentale gezondheidsproblemen	Periode van ziekte
	Lage scholingsgraad	Einde van ondersteuning of gebrek aan gepaste hulp
	Verslaving (alcohol, drugs, gokken)	(toenemend) middelengebruik

- Welke factoren versnellen uitstroom :
  - Inkomenszekerheid
  - Herstel van de familierelaties
  - Stabiliteit van huisvesting
  - Zinnige dagbesteding

- Welke factoren vertragen uitstroom:
  - Reden van dakloosheid: verlies van woning of multiproblematiek
  - Verslavingsproblematiek
  - GGZ-problematiek